

Izvirna jezikovna različica te strani [\[pt\]](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

portugalsščina

Swipe to change

Temeljne pravice

Portugalska

Za izbrano jezikovno različico ni uradnega prevoda.

Tukaj je na voljo strojni prevod vsebine. Opozarjamo, da je prevod samo okvirn. Lastnik te strani ne prevzema nikakršne odgovornosti glede kakovosti tega strojno prevedenega besedila.

----slovenščina----bolgarščinašpanščinačeščinadanščinanemščinaestonščinagrščinaangleščinafrancoščinahrvaščinaitalijanščinalatvijščinalitovščinamadžarščinamalteščinanizozemščinapoljščinaromunščinaslovaščinafinščinašvedščina

Državna sodišča

Državljeni, katerih temeljne pravice so kršene, lahko zadevo predložijo sodišču. Portugalska sodišča (civilna in upravna sodišča) so pristojna za izvajanje sodne oblasti, varstvo zakonsko zaščiteneh pravic in interesov državljanov, pregon kršitev demokratične pravne države ter reševanje javnih ali zasebnih sporov (člen 202 ustave Portugalske republike).

Ustavno sodišče je zlasti pristojno za izvajanje sodne oblasti v pravnih in ustavnih zadevah. Ko so redna pravna sredstva izčrpana (člena 70/2 in 72 systemskega zakona o ustavnem sodišču), ima stranka, ki se je med postopkom sklicevala na neustavnost uporabljenega zakona, pravico vložiti pritožbo pri ustavnem sodišču.

Za več informacij glej stran o [pravosodnih sistemih v državah članicah – Portugalska](#).

Državna institucija za varstvo človekovih pravic

Varuh človekovih pravic (*O Provedor de Justiça*)

Portugalski varuh človekovih pravic ima od leta 1999 poleg spodaj opisanih nalog vlogo državne institucije za varstvo človekovih pravic, ki ji je Organizacija Združenih narodov podelila „status A“, kar pomeni, da v celoti izpolnjuje pariška načela.

Delo varuha človekovih pravic zato vključuje spodbujanje in varstvo temeljnih človekovih pravic, pri čemer se posebna pozornost namenja pravicam oseb, ki so zaradi starosti ali zmanjšanih psihomotoričnih sposobnosti najranljivejše, tj. pravicam otrok, starejših in invalidov.

Pritožbe se vložijo in obravnavajo po postopku iz oddelka o varuhu človekovih pravic.

Varuh človekovih pravic (*O Provedor de Justiça*)

Varuh človekovih pravic je z zakonom ustanovljen organ, katerega naloga je „briniti in spodbujati pravice, svoboščine, jamstva in legitimne interese državljanov“ (člen 1(1) zakona št. 9/91 z dne 9. aprila 1991 s spremembami), ki bi bili lahko v odnosih državljanov z javnimi organi neupravičeno kršeni. Če državljeni nimajo druge možnosti, bodisi ker so bila vsa pravna sredstva (upravna in/ali sodna) izčrpana bodisi ker se je rok za vložitev pravnega sredstva iztekel, se lahko brezplačno obrnejo na varuha človekovih pravic in vložijo pritožbo, v kateri navedejo razloge za svoje stališče.

Kot je navedeno zgoraj, je varuh človekovih pravic na Portugalskem tudi državna institucija za varstvo človekovih pravic, ki opravlja vlogo državnega preventivnega mehanizma.

Svet ministrov se je maja 2013 na podlagi Opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju odločil, da varuhu človekovih pravic dodeli vlogo državnega preventivnega mehanizma. Tako je varuh človekovih pravic pristojen za opravljanje inšpekcijskih obiskov krajev izvrševanja odvzema prostosti, tj. zaporov, klinik, psihiatričnih bolnišnic, vzgojnih centrov za mladoletnike itd., da spremlja kakovost namestitve in prehrane oseb, ki jim je odvzeta prostost, preverja, ali se spoštujejo njihove temeljne pravice (vključno s pravico do zasebnosti ter zakonitih stikov s sorodniki in pravnimi zastopniki, kjer je to mogoče), in ugotovi, ali obstajajo individualni terapevtski programi (ali ne).

Obravnava pritožb

Pritožbe se lahko pri varuhu človekovih pravic vložijo z dopisom, po telefaksu ali elektronski pošti. Na spletišču je državljanom na voljo tudi elektronski obrazec. Pritožbe se lahko vložijo tudi po telefonu ali osebno v uradu varuha človekovih pravic ali katerem koli uradu državnega tožilstva.

Vsa sporočila, ki jih prejme varuh človekovih pravic, niso dejanske pritožbe. Pogosto so to anonimna pojasnila, preproste zahteve za informacije in pravne nasvete ali splošne izjave o določenih temah, ki jih ni mogoče nadalje obravnavati.

Pritožbe privedejo do postopka (ki ni nujno nov postopek, saj se lahko pritožbe, ki se nanašajo na podobne zadeve, zaradi hitrosti in gospodarnosti postopka obravnavajo v enem samem postopku), v katerem se opravi ustrezna preiskava. Povedano drugače, opravijo se potrebne poizvedbe, da se ugotovi dejansko stanje, npr. z zaslišanjem subjekta, zoper katerega je vložena pritožba, in tudi samega pritožnika, ki prav tako lahko zahteva zaslihanje pri varuhu človekovih pravic.

Ko je postopek na podlagi pritožbe končan, se lahko podajo priporočila, predlogi, opozorila in drugi alternativni načini uskladitve nasprotujočih si interesov, pa tudi zahteve za oceno ustavnosti ali zakonitosti.

Varuh človekovih pravic se ne samo odziva na pritožbe državljanov, temveč lahko postopek začne tudi na lastno pobudo, da bi preiskal položaje, za katere izve kako drugače in ki spadajo v njegovo pristojnost.

Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

Organizacija za varstvo otrokovih pravic

Nacionalna komisija za spodbujanje pravic ter varstvo otrok in mladih (*Comissão Nacional de Promoção dos Direitos e Proteção das Crianças e Jovens – CNPDPCJ*)

Nacionalna komisija za spodbujanje pravic ter varstvo otrok in mladih (CNPDPCJ) usklajuje ukrepe vseh javnih in zasebnih subjektov, struktur in intervencijskih programov pri spodbujanju pravic ter varstva otrok in mladih. Izdaja priporočila ter spremlja, podpira in nadzoruje delo odborov za varstvo otrok in mladih (*Comissões de Proteção de Crianças e Jovens – CPCJ*) po vsej državi.

Odbori za varstvo otrok in mladih (CPCJ) so uradne zunajsodne institucije s funkcionalno avtonomijo, katerih namen je spodbujanje pravic otrok in mladih ter preprečevanje ali odpravljanje položajev, ki lahko vplivajo na njihovo varnost, zdravje, usposabljanje, izobraževanje ali splošni razvoj. Delo navedenih odborov spremlja državno tožilstvo (*Ministério Público*), ki ocenjuje zakonitost in vsebinsko ustreznost njihovih odločitev, pri čemer po potrebi opravi sodni nadzor.

Odbori delujejo v plenarni in omejeni obliki. Plenarni odbor je pristojen za izvajanje ukrepov za spodbujanje pravic ter preprečevanje nevarnih razmer za otroke in mlade.

Omejeni odbor posreduje, kadar je otrok ali mladostnik v nevarnosti, in sicer zlasti tako, da pomaga in svetuje osebam, ki se obrnejo na odbor za varstvo, opravi predhodno oceno razmer, s katerimi je odbor za varstvo seznanjen, in razišče primere ter odloči o uporabi ukrepov za spodbujanje in varstvo ter njihovem spremljanju in pregledu (razen ukrepa, ki vključuje odobritev izbrane osebe za posvojitev ali institucije za posvojitev).

Obravnava pritožb

Vsako lahko informacije o nevarnih razmerah sporoči neposredno odboru CPCJ, in sicer z dopisom, po telefonu, telefaksu, elektronski pošti ali osebno v uradih odborov. Odbori za varstvo so pristojni za območje občine, v kateri imajo sedež. Seznam s kontaktnimi podatki odborov za varstvo glede na območje prebivanja otroka je na voljo na tej povezavi: <http://www.cnpcjr.pt/search.asp>.

Za posredovanje odbora CPCJ sta potrebna soglasje in privolitev staršev, privede pa lahko do uporabe naslednjih ukrepov:

podpore staršem;

podpore drugemu družinskemu članu;

dodelitve skrbništva primerni osebi;

podpore za samostojno življenje;

rejništva;

namestitve v zavod.

Ukrepi za spodbujanje in varstvo se izvajajo v običajnem življenjskem okolju ali v okviru namestitve, odvisno od njihove narave.

Organa za enakost

Komisija za državljanstvo in enakost spolov (*Comissão para a Cidadania e a Igualdade de Género – CIG*)

Komisija za državljanstvo in enakost spolov (CIG) je nacionalni organ, pristojen za spodbujanje in zagovarjanje načela enakosti moških in žensk. Deluje na naslednjih področjih: državljanstva vzgoja, enakost moških in žensk, varstvo materinstva in očetovstva, spodbujanje sredstev za omogočanje enakopravnega sodelovanja žensk in moških na različnih področjih življenja, usklajevanje poklicnega, zasebnega in družinskega življenja žensk in moških, boj proti nasilju v družini in nasilju na podlagi spola ter trgovini z ljudmi in podpora žrtvam.

Komisija CIG je osrednja služba pod neposredno državno upravo in ima upravno avtonomijo. Je del predsedstva sveta ministrov in spada pod vodstvo državnega sekretarja za državljanstvo in enakost.

Pristojna je zlasti za prejemanje pritožb glede diskriminacije ali nasilja na podlagi spola ter po potrebi njihovo predložitev pristojnim organom ali zadevnim subjektom, pri čemer izdaja mnenja in priporočila.

Obravnava pritožb

Komisija CIG prejema pritožbe glede diskriminacije ali nasilja na podlagi spola po elektronski pošti, prek svoje Facebook strani in na papirju.

Prejete pritožbe analizirajo in razvrstijo notranje službe, ki po isti poti odgovorijo neposredno pritožniku. Zadevnim subjektom se lahko pošljejo mnenja in/ali priporočila in/ali se zadeve predložijo pristojnim organom (npr. državnemu tožilstvu, organu za prehransko in gospodarsko varnost (*Autoridade de Segurança Alimentar e Económica – ASAE*), regulativnemu organu za medije (*Entidade Reguladora para a Comunicação Social – ERC*)), vpletenim subjektom pa se pošljejo v vednost.

Visoki komisariat za migracije (*Alto Comissariado para as Migrações – ACM*)

(Komisija za enakost in boj proti rasni diskriminaciji (*Comissão para a Igualdade e Contra a Discriminação Racial – CICDR*))

Visoki komisariat za migracije (ACM) je javna institucija, ki izvaja javne politike na področju migracij. Njena naloga je boj proti vsem oblikam diskriminacije na podlagi barve kože, državljanstva, etnične pripadnosti ali vere. Pristojna je za prejemanje informacij o diskriminacijskih praksah ter usklajevanje delovanja komisije za enakost in boj proti rasni diskriminaciji (CICDR).

Komisija CICDR je neodvisni svetovadni organ visokega komisariata za migracije in je specializirana za boj proti rasni diskriminaciji. Njen namen je preprečevati in prepovedovati rasno diskriminacijo v vseh oblikah ter kaznovati dejanja javnih organov, služb ali fizičnih oseb, ki kršijo temeljne pravice ali omejujejo ali preprečujejo izvajanje gospodarskih, socialnih ali kulturnih pravic zaradi pripadnosti osebe določeni rasi, njene barve kože, državljanstva ali etnične pripadnosti.

Obravnava pritožb

Pritožbe se lahko vložijo pri visokem komisariatu za migracije ali neposredno pri komisiji CICDR z dopisom, po telefaksu, elektronski pošti ali telefonu. Na spletišču komisije CICDR je na voljo tudi [elektronski obrazec za pritožbo](#).

Visoki komisar pritožbo posreduje generalnemu inšpektorju na pristojnem ministrstvu. Ta mora poskusiti ugotoviti resničnost zatrjevanih dejstev, nato pa predložiti poročilo. Poročilo predloži stalnemu odboru komisije za enakost in boj proti rasni diskriminaciji, ta pa izda svetovalno mnenje, na podlagi katerega visoki komisar za migracije sprejme odločitev. Odločitev lahko vključuje naložitev denarne kazni, ki lahko za fizične osebe znaša do pet minimalnih plač, za javne subjekte/podjetja pa do deset minimalnih plač.

Komisija vodi evidenco diskriminacijskih dejanj in ustreznih naloženih kazni. Kršitve zakona objavlja, da bi preprečila taka dejanja ter okrepila ozaveščenost javnosti o vprašanih enakosti in nediskriminacije.

Organ za varstvo podatkov

Nacionalna komisija za varstvo podatkov (*Comissão Nacional de Proteção de Dados – CNPD*)

Nacionalna komisija za varstvo podatkov (CNPD) je neodvisni upravni organ, ki deluje pod vodstvom portugalskega parlamenta (*Assembleia da República*). Njena naloga je spremljanje in nadzorovanje obdelave osebnih podatkov ob doslednem spoštovanju človekovih pravic in svobod in jamstev, zapisanih v ustavi in zakonodaji. Komisija je nacionalni organ za nadzor nad osebnimi podatki. Sodeluje z organi za nadzor nad varstvom podatkov iz drugih držav, da bi tako varovala in uveljavljala pravice oseb, ki živijo v tujini.

Obravnava pritožb

Pritožbe in vloge posameznikov v zvezi s kršitvami osebnih podatkov je treba pisno poslati komisiji CNPD. Lahko se vložijo tudi elektronsko, in sicer na [obrazcu](#), ki je na voljo na spletišču komisije CNPD. Vložniki morajo na njih navesti svoje ime in naslov ter jih podpisati.

Ko je pritožba evidentirana, se preuči in predloži v predhodno oceno članu komisije CNPD. Če zadevno vprašanje ne spada v pristojnost komisije CNPD ali če zaradi narave posameznikove izjave ni mogoče izdati odločbe, jo lahko član, ki mu je bila dodeljena, oceni ali ustrezno posreduje naprej.

Odločitve komisije CNPD se sprejmejo z večino in so zavezujoče. Zoper njih se je mogoče pritožiti.

Drugi specializirani organi

Nacionalni inštitut za rehabilitacijo, IP (*Instituto Nacional para a Reabilitação, IP – INR, I.P.*)

Nacionalni inštitut za rehabilitacijo, I.P. je javna institucija v sestavi, ki je trenutno pod nadzorom ministrstva za delo, solidarnost in socialno varnost ter ima upravno avtonomijo in lastna sredstva. Inštitut si s spodbujanjem temeljnih pravic invalidov prizadeva za zagotavljanje enakih možnosti, boj proti diskriminaciji in njihovo opolnomočenje.

Prejema lahko pritožbe glede diskriminacije na podlagi invalidnosti, predvidene v zakonu o diskriminaciji. Diskriminacija pomeni vsako dejanje, s katerim se krši temeljna pravica ali zanika ali omejuje uresničevanje katere koli pravice katere koli osebe na podlagi kakršne koli invalidnosti.

Obravnava pritožb

Inštitut mora za začetek pritožbenega postopka prejeti popoln opis položaja, ki se šteje za diskriminacijskega. [Obrazec za pritožbo](#) je na voljo na spletišču in se lahko pošlje po elektronski pošti.

Pritožba mora vsebovati navedbo identitete pritožnika (polno ime, matično številko ali številko osebne izkaznice, davčno številko, polni naslov, telefonsko številko ali druge kontaktne podatke) in jasen opis vseh dejstev. V njej morajo biti navedene priče, njihova imena, naslovi in kontaktni podatki, podprta pa mora biti, kolikor je mogoče, z dokazi ali dokumenti, ki pričajo o diskriminacijskem dejanju.

Ko je pritožba vložena, se zadeva predloži pristojnemu upravnemu organu (generalnim inšpektoratom, regulativnim ali drugim pristojnim organom) s pooblastili za inšpekcijske preglede in/ali sankcioniranje, da izvede preiskovalno fazo, v kateri se zbirajo dokazi in po kateri se zadeva bodisi konča bodisi se naloži denarna kazen (skupaj z morebitnimi dodatnimi kaznimi). Izvod odločbe se pošlje nacionalnemu inštitutu za rehabilitacijo, I.P.

Storjeno diskriminacijsko dejanje se kaznuje s plačilom denarne kazni, ki je lahko od 5- do 30-kratnik vrednosti minimalne zajamčene mesečne plače, odvisno od tega, ali so kršitve storile fizične ali pravne osebe.

Glede na resnost kaznivega dejanja in krivdo povzročitelja se lahko naložijo dodatne kazni, kot so zaseg lastnine, prepoved opravljanja poklica ali dejavnosti, odvzem pravice do subvencij ali ugodnosti, ki jih odobrijo javni organi, zaprtje poslovnih enot in objava obsodb.

Komisija za enakost pri delu in zaposlovanju (*Comissão para a Igualdade no Trabalho e no Emprego – CITE*)

Komisija za enakost pri delu in zaposlovanju (CITE) je tripartitni in enakopravni kolektivni organ z upravno avtonomijo in pravno osebnostjo. Spodbuja enakost in nediskriminacijo moških in žensk pri delu, zaposlovanju in poklicnem usposabljanju ter sodeluje pri uporabi zakonodaje in izvajanju obveznosti iz sporazumov na tem področju, pa tudi obveznosti, ki se nanašajo na varstvo starševstva ter usklajevanje poklicnega, družinskega in zasebnega življenja v zasebnem, javnem in združenem sektorju.

Med njenimi glavnimi nalogami je ocenjevanje pritožb, ki jih prejme, ali položajev, s katerimi se seznanijo in ki kažejo na kršitev zakonskih določb o enakosti in nediskriminaciji žensk in moških pri delu, zaposlovanju in poklicnem usposabljanju. Njeno delo vključuje tudi varstvo starševstva, usklajevanje poklicnega, družinskega in zasebnega življenja ter zagotavljanje informacij in pravne pomoči v zvezi s tem.

Obravnava pritožb

Vsako lahko vloži pritožbo glede zaposlitvenih oglasov in drugih oblik zaposlovanja delavcev, ki ne zagotavljajo pravice do enakosti moških in žensk pri dostopu do zaposlitve.

Vsak delavec lahko vloži pritožbo v primeru diskriminacije moških in žensk pri dostopu do zaposlitve, dela in poklicnega usposabljanja.

Pritožbe se lahko vložijo z dopisom, po telefaksu ali elektronski pošti. Vložijo se lahko tudi po telefonu na brezplačni telefonski številki 800 204 684 ali v prostorih komisije CITE po predhodni najavi na telefonski številki +351 217803709.

Komisija CITE mora službi, ki je pristojna za inšpekcijo dela (organ za delovne razmere), sporočiti mnenja, ki potrjujejo ali kažejo na obstoj delovnih praks, ki so diskriminacijske na podlagi spola, zadevna služba pa lahko začne upravnokazenski postopek, kot je opisan spodaj.

Organ za delovne razmere (*Autoridade para as Condições do Trabalho – ACT*)

Organ za delovne razmere (ACT) je državna služba, katere namen je spodbujati izboljšanje delovnih razmer na celotnem portugalskem celinskem ozemlju s spremljanjem upoštevanja delovnih predpisov v okviru zasebnih delovnih razmerij ter spodbujanjem varnosti in zdravja pri delu v vseh zasebnih sektorjih.

Organ spremlja tudi skladnost z zakonodajo o varnosti in zdravju pri delu v vseh sektorjih dejavnosti ter v oddelkih in organih osrednje javne uprave (neposredne, posredne in lokalne), vključno z javnimi zavodi in postopki za zagotavljanje prilagojenih storitev ali javnih sredstev.

Pritožbe se lahko vložijo v zvezi s pomanjkljivostmi v objektih ali neskladnostjo z določbami, ki spadajo v pristojnost organa ACT, in sicer med drugim v zvezi z varnostnimi in zdravstvenimi razmerami pri delu, pogodbeni in neenakostjo in diskriminacijo pri delu, napotitvijo delavcev, trajanjem in organizacijo delovnega časa, kolektivno zastopanstvo delavcev, neprijavljenim ali nezakonskim delom, začasnimi delom in delom priseljencev.

Obravnava pritožb

Pritožbo lahko vloži vsak delavec, predstavnik zaposlenih ali druga zainteresirana stran, tako da izpolni [elektronski obrazec](#), ki je na voljo na spletišču organa ACT.

Kadar inšpektor za delo pri izvajanju svojih nalog osebno in neposredno (celo po dogodku) preveri ali dokaže kakršno koli kršitev pravil, ki se kaznuje z denarno kaznijo, sestavi uradno poročilo. V zvezi s kršitvami, ki niso osebno dokazane, sestavi poročilo o incidentu, podprto z razpoložljivimi dokazi in imeni vsaj dveh prič.

Ko je poročilo pripravljeno, je obtožena stranka obveščena, da mora v 15 dneh prostovoljno poravnati denarno kazen, predložiti pisni odgovor skupaj z vsemi spremljanimi dokumenti in seznamom prič ali se osebno zglasiti za zaslišanje.

Rok za dokončanje preiskave je 60 dni, vendar se lahko v ustrezno utemeljenih primerih za prav toliko podaljša.

Pri zelo hudih upravnih prekrških ali ponovitvah hudih upravnih prekrškov, storjenih namerno ali iz hude malomarnosti, se lahko uporabi dodatna kazen objave. V primeru ponovitve zgoraj navedenih upravnih prekrškov se lahko naložijo še dodatne kazni, kot so začasna prepoved opravljanja dejavnosti, odvzem pravice do sodelovanja na dražbah ali javnih razpisih ali objava obsodbe, pri čemer se upoštevajo škodljivi učinki za delavca ali gospodarska korist, ki jo je pridobil delodajalec.

Kadar kršitev vključuje opustitev dolžnega ravnanja, kršitelj s plačilom denarne kazni ni oproščen izpolnitve te dolžnosti, če je ta še mogoča. Če je kršitev posledica neplačevanja zneskov, lahko organ ACT poleg denarne kazni določi tudi, da je treba v roku za plačilo denarne kazni poravnati tudi zneske, dolgovane delavcem.

Portugalska agencija za okolje (*Agência Portuguesa do Ambiente – APA*)

Naloga portugalske agencije za okolje je predlagati, razvijati in spremljati integrirano in sodelovalno upravljanje okoljskih politik in politik trajnostnega razvoja, pri tem pa se usklajevati z drugimi sektorskimi politikami ter sodelovati z javnimi in zasebnimi subjekti, ki si prizadevajo za isti namen. Agencija si prizadeva za visoko raven varstva in izboljšanja okolja ter zagotavljanje visokokakovostnih storitev državljanom. Je tudi nacionalni organ, pristojen za izvajanje sistema okoljske odgovornosti.

Okoljska škoda vključuje: (i) škodo, povzročeno zavarovanim vrstam in naravnim habitatom; (ii) škodo, povzročeno vodam, in (iii) škodo, povzročeno tlom.

Ugotovitve o okoljski škodi ali neposredni nevarnosti take škode se lahko predložijo agenciji, od katere se lahko zahteva ukrepanje. Oseba, ki predloži ugotovitve, mora navesti tudi vse ustrezne podatke ali posege, ki so ji na voljo.

Obravnava pritožb

Vsak posameznik/zainteresirana stran lahko pošlje zahtevo po navadni ali elektronski pošti. Na spletišču agencije je na voljo tudi

[elektronski kontaktni obrazec](#).

Pristojni organ preuči zahtevo za ukrepanje in zainteresirane strani obvesti o odobritvi ali zavrnitvi zahteve. Če pristojni organ potrdi obstoj okoljske škode in ugotovi zahtevo vložnika, je upravljavec uradno obveščen o zahtevi za ukrepanje, da bi sprejel odločitev o ukrepih, ki jih je treba sprejeti.

Generalni inšpektorat za kmetijstvo, morje, okolje in prostorsko načrtovanje (*Inspecção-Geral da Agricultura, do Mar, do Ambiente e do Ordenamento do Território* – IGAMAOT)

Generalni inšpektorat za kmetijstvo, morje, okolje in prostorsko načrtovanje (IGAMAOT) je osrednja služba pod neposredno državno upravo ter je pristojen za nadzor, revizijo in inšpekcijske preglede oddelkov in organov na področju dejavnosti inšpektorata IGAMAOT v smislu upravljanja, vodenja in poslanstva. Na področju prehranske ureditve in prehranske varnosti spremlja podporo iz nacionalnih skladov in skladov EU. Na področju okolja, prostorskega načrtovanja in ohranjanja narave zagotavlja stalno spremljanje in ocenjevanje zakonitosti.

Njegovo delo zajema javni sektor in zasebne gospodarske subjekte ter posamezne državljane v zadevah, povezanih z okoljsko zakonodajo, prostorskim načrtovanjem ali ohranjanjem narave, ter upravičence do nacionalne ali evropske podpore v kmetijstvu in ribištvu.

Inšpektorat prejema pritožbe v zvezi z dejanji, ki spadajo v njegovo pristojnost. Posreduje v zadevah z največjim morebitnim tveganjem, pri čemer sodeluje z drugimi pristojnimi organi, odvisno od prijavljene zadeve.

Obravnava pritožb

Inšpektorat IGAMAOT ima na svojem spletišču elektronski oddelek, prek katerega se lahko vložijo pritožbe, tako da se izpolni [elektronski obrazec](#), v katerem se podrobno opiše ugotovljeni položaj ter navedejo ime in kontaktni podatki pritožnika. Pritožnik lahko z označitvijo ustreznega polja na obrazcu zahteva, da ti podatki ostanejo zaupni.

Pritožbe, izjave, poročila o incidentu in druge zahteve, predložene inšpektoratu IGAMAOT, ki vsebujejo gradivo, ki ga je mogoče preučiti v okviru inšpekcijskega pregleda, bodo privedle do uvedbe posebnega upravnega postopka, ki se izvaja v skladu z določbami zakonika o upravnem postopku.

Anonimne zahteve se ne obravnavajo, razen če so zadostno utemeljene ali dokumentirane.

Inšpektorat IGAMAOT med upravnim postopkom določi rok, v katerem mora prejeti odgovor na svoje zahteve za informacije ali v katerem mu morajo zadevni organi poslati informacije.

V okviru preiskave se lahko pri zadevnih subjektih še vedno izvedejo ukrepi za pridobitev informacij in dokazov, na podlagi katerih se lahko presodi, ali je inšpekcijski pregled potreben.

Po preučitvi zadeve in brez vpliva na obvezno prijavo za kazenske namene se pripravi obrazloženi predlog in se predloži generalnemu inšpektorju, ta pa lahko odloči, da se zadeva konča, da se spremlja, da se sprejmejo izredni ukrepi ali da se zadeva predloži članu vlade, pristojnemu za inšpektorat IGAMAOT, ki odloči o tem, kako jo je treba obravnavati.

Generalni inšpektorat za sodne službe (*Inspecção-Geral dos Serviços de Justiça* – IGSJ)

Generalni inšpektorat za sodne službe (IGSJ) je osrednja služba pod neposredno državno upravo z upravno avtonomijo, katere naloge so revizije, inšpekcijski pregledi in nadzor nad vsemi subjekti, oddelki in organi pod pristojnostjo ministrstva za pravosodje ali pod njegovim nadzorom ali ureditvijo, vključno z zapornimi službami, da bi se odpravile nezakonitosti ali nepravilnosti ter optimiziralo delovanje služb.

Pritožbe se lahko vložijo v zvezi z dejanji in opustitvami, ki se štejejo za nezakonite, zlasti zamudami pri zagotovitvi javne storitve, slabo storitvijo, neprimernim vedenjem uradnikov ali uslužbencev, slabim stanjem prostorov in na splošno vsako nepravilnostjo ali pomanjkljivostjo pri delovanju služb.

Obravnava pritožb

Pritožbe se lahko vložijo brez posebnih formalnosti na enega od naslednjih načinov: osebno, po navadni pošti, telefonu, telefaksu ali elektronski pošti. V ta namen je na spletišču inšpektorata IGSJ na voljo [elektronski obrazec](#).

Pritožbe, poročila o incidentu in izjave, ki se osebno vložijo pri inšpektoratu IGSJ, prejme za to določen inšpektor.

Vloženi pritožbi se vedno dodeli številka zadeve, ki se sporoči pritožniku, ta pa jo mora navesti v vseh stikih z inšpektoratom IGSJ. Kjer je to ustrezno, se lahko pritožba združi z inšpekcijskim ali revizijskim postopkom, ki se bo kmalu začel ali že poteka.

Pritožniki lahko od inšpektorata IGSJ kakor koli zahtevajo informacije o statusu svoje zadeve, pri čemer morajo navesti številko zadeve. Če je bila pritožba vložena prek spletišča inšpektorata IGSJ, se lahko njen napredek spremlja z uporabo gesla za dostop, ki je bilo ustvarjeno ob elektronski vložitvi pritožbe.

Anonimne pritožbe se analizirajo samo, če se podane izjave štejejo za dosledne in podrobne. Pritožnik ne prejme nobenih informacij o izidu opravljenih preiskav, prav tako ni mogoče do informacij o statusu zadeve dostopati prek spletišča inšpektorata IGSJ, saj je dostop do teh informacij odvisen od registracije uporabnika.

Generalni inšpektorat za notranje zadeve (*Inspecção-Geral da Administração Interna* – IGAI)

Generalni inšpektorat za notranje zadeve (IGAI) je neodvisna služba za zunanji nadzor nad policijsko dejavnostjo. Je pod nadzorom ministrstva za notranje zadeve (*Ministério da Administração Interna* – MAI), v njegovo pristojnost pa spadajo vse varnostne službe in sile (GNR (*Guarda Nacional Republicana* – republiška narodna garda), PSP (*Polícia de Segurança Pública* – policija za javno varnost) in SEF (*Serviço de Estrangeiros e Fronteiras* – služba za tujce in meje)), ki so odvisne od navedenega ministrstva. V zvezi s temi organi inšpektorat opravlja revizije, inšpekcijske preglede in nadzor na visoki ravni ter brani pravice državljanov, pri čemer poseben poudarek namenja varstvu človekovih pravic in ohranjanju javnega reda.

Vsaka oseba (Portugalec ali tujec), skupine oseb, združenja, podjetja ali druge pravne osebe lahko vložijo pritožbe glede dejanj in opustitev, ki se štejejo za nezakonite, zlasti pritožbe v zvezi s kršitvami temeljnih pravic državljanov, ki jih zagrešijo uslužbenci organov pod nadzorom ministrstva za notranje zadeve. Take kršitve vključujejo: zamude pri zagotovitvi javne storitve, slabo storitev, neprimerno vedenje zaposlenih v javni službi ali drugih zaposlenih v okviru ministrstva za notranje zadeve, slabo stanje prostorov ter na splošno vsako nepravilnost ali pomanjkljivost pri delovanju služb.

Obravnava pritožb

Pritožbe se lahko vložijo brez posebnih formalnosti po navadni pošti, osebno ali po elektronski pošti.

Pritožba mora vsebovati podroben opis ugotovljenega stanja, identiteto odgovorne osebe ter navedbo točnega datuma in kraja (ulica in hišna številka, kraj, župnija in občina), po možnosti pa se ji priloži zemljevid lokacije prijavljenega stanja.

Če dokazov ni mogoče predložiti v času predložitve poročila o incidentu, je to treba storiti čim prej po tem.

Inšpektorat IGAI zagotovi, da se vse pritožbe, ki spadajo v njegovo pristojnost, ustrezno analizirajo in da vsi pritožniki, katerih identiteta je bila opredeljena, prejmejo odgovor na svoje izjave. Pritožniki lahko inšpektorat IGAI zaprosijo za informacije o statusu zadeve, pri čemer morajo navesti številko zadeve.

Anonimne pritožbe se analizirajo samo, če se podane izjave štejejo za dosledne in podrobne.

Generalni inšpektorat za izobraževanje in znanost (*Inspecção-Geral da Educação e Ciência* – IGEC)

Generalni inšpektorat za izobraževanje in znanost (IGEC) spremlja zakonitost in pravilnost dejanj, ki jih izvajajo organi, oddelki in agencije ministrstva za izobraževanje ali ki se izvajajo pod nadzorom zadevnega člana vlade. Prav tako spremlja, revidira in nadzoruje delovanje izobraževalnega sistema v okviru predšolske in šolske vzgoje (osnovno-, srednje- in visokošolsko izobraževanje). V njegovo pristojnost spadajo posebne oblike izobraževanja, zunajšolsko izobraževanje, znanost in tehnologija ter organi, oddelki in agencije ministrstva.

Varuh človekovih pravic pri inšpektoratu IGEC varuje, brani in spodbuja zakonite pravice in interese državljanov ter poštenost in pravičnost izobraževalnega sistema. Njegovo delo vključuje analiziranje in obravnavanje pritožb uporabnikov izobraževalnega sistema in uslužbencev v njem ter lahko zajema tudi preiskovalni ali disciplinski postopek.

Obravnava pritožb

Pritožbe se lahko vložijo z dopisom, po telefaksu ali elektronski pošti. Kadar je mogoče, morajo uporabniki izobraževalnega sistema in uslužbenci v njem pred vložitvijo pritožbe pri inšpektoratu IGEC položaj pojasniti pristojnim organom skupine šol/šole, ki ni del skupine, visokošolske ustanove ali organizacije /službe.

Delo varuha človekovih pravic izvajajo teritorialna inšpekcijska območja inšpektorata IGEC, ki so pristojna za oceno pritožb uporabnikov izobraževalnega sistema in uslužbencev v njem ter določitev najprimernejšega postopka za njihovo obravnavo. Opravijo lahko tudi predhodno preiskavo, s katero se v bistvu poskušajo opredeliti predmet pritožbe ter hitro in učinkovito ugotoviti razlogi zanjo. Kadar se take pritožbe nanašajo na zadeve v pristojnosti vodje skupine šol /šole, ki ni del skupine, rektorja/predsednika/direktorja visokošolske ustanove/zavoda ali generalnega direktorja šol prek regionalnih predstavnikov izobraževanja, se predložijo neposredno njim. Pritožbe, ki se nanašajo na organe/službe za izobraževanje in znanost, po zaslišanju zadevnih strank analizira neposredno inšpektorat IGEC.

Pritožbe, ki prispejo na sedež inšpektorata IGEC, se pošljejo teritorialnim inšpekcijskim območjem, da se določi najprimernejši postopek.

Direktorji skupin šol/šol, ki niso del skupine, ter rektor/predsednik/direktor visokošolske ustanove/zavoda izvajajo disciplinski nadzor nad učiteljskim osebjem, neučiteljskim osebjem ter učenci, dijaki in študenti. Generalni direktor šol pa prek regionalnih predstavnikov izobraževanja izvaja disciplinski nadzor nad upravnim in vodstvenim organom skupin šol/šol, ki niso del skupine.

Če pa se z inšpekcijskim pregledom ugotovijo disciplinski prekrški, je generalni inšpektor pristojen za uvedbo ustreznega disciplinskega postopka.

Pritožbe, ki jih prejmejo sedež ali teritorialna inšpekcijska območja ter se nanašajo na delovanje drugih sektorjev uprave in/ali delovanje zasebnih subjektov, ki ne spadajo pod nadzor ministrstva za izobraževanje in znanost, se posredujejo pristojnim službam centralne, regionalne ali lokalne uprave, zainteresirana stran pa je o tem obveščena.

Generalni inšpektorat za zdravstvene dejavnosti (*Inspeção-Geral das Atividades em Saúde – IGAS*)

Generalni inšpektorat za zdravstvene dejavnosti (IGAS) je osrednja služba pod neposredno državno upravo, katere naloga je zagotavljanje skladnosti z zakonodajo in visoke strokovne ravni učinkovitosti na vseh področjih zagotavljanja zdravstvenega varstva tako s strani organov ministrstva za zdravje ali organov pod njegovim nadzorom kot s strani organov javnega, zasebnega ali socialnega sektorja.

Inšpektoratu IGAS se lahko prijavijo vse nepravilnosti ali pomanjkljivosti pri delovanju služb, kot so dejanja in opustitve, ki se štejejo za nezakonite, zloraba denarnih ali javnih sredstev, goljufija ali korupcija, ovire in neenakosti pri dostopu do zdravstvenega varstva pri določenem ponudniku ali ustanovi ter neprimerno ravnanje zdravstvenih delavcev ali strokovnjakov.

Če prijavljeno dejstvo ne spada v pristojnost inšpektorata IGAS, se izjave ali pritožbe iz ustrežno opredeljenih organov posredujejo pristojnemu organu.

Obravnava pritožb

Vsaka oseba (Portugalec ali tujec), skupine oseb, združenja, podjetja ali druge pravne osebe lahko vložijo pritožbe po navadni ali elektronski pošti.

Pritožbe/izjave se lahko vložijo kadar koli ter morajo biti popolne in utemeljene ter morajo po možnosti vsebovati podrobne informacije o zadevni osebi ali organizaciji, dejstva, datume in kraje, kjer so se dejanja/opustitve zgodili, osebne identifikacijske podatke (ime in kontaktne podatke) ter informacije o tem, ali je bila pritožba/izjava vložena tudi pri drugem organu.

Inšpektorat IGAS analizira pritožbe/izjave, za katere se šteje, da so v njih dosledno in podrobno navedeni čas, način in kraj dogodkov ali dejanj, njihovih storilci in morebitna odgovornost.

Pritožbe/izjave lahko privedejo do inšpekcijskega postopka ali pojasnitvenega postopka v skladu s pravilnikom inšpektorata IGAS o inšpekcijski dejavnosti.

V primeru inšpekcijskih postopkov se vedno upošteva načelo kontradiktornega postopka. To zadevnim osebam omogoča zaslišanje, razen v primerih, določenih z zakonom, tj. v primerih, v katerih bi to lahko objektivno oviralo kazenski postopek in izvajanje dokazov.

Zainteresirane strani, katerih identiteta je bila ustrezno opredeljena, so obveščene o izidu posredovanja inšpektorata IGAS.

Regulativni zdravstveni organ (*Entidade Reguladora da Saúde – ERS*)

Regulativni zdravstveni organ (ERS) je neodvisni javni organ, katerega naloga je urejanje dejavnosti ustanov zdravstvenega varstva, tj. vseh ustanov zdravstvenega varstva v javnem, zasebnem in socialnem sektorju, ki so na voljo javnosti na celinskem ozemlju Portugalske, razen lekarn.

Naloga reguliranja izvajalcev in nadzora nad njimi vključuje: obravnavo pritožb uporabnikov, izvajalcev in institucij, izvajanje inšpekcijskih pregledov in revizij v prostorih izvajalcev zdravstvenega varstva, preiskavo položajev, ki bi lahko ogrozili pravice uporabnikov, vodenje upravnokazenskih postopkov in naložitev kazni, izdajanje navodil, priporočil in mnenj ter izvajanje študij o organizaciji zdravstvenega sistema.

Pritožbe, ki spadajo v pristojnost organa ERS, se nanašajo na:

dostop do zdravstvenega varstva;

diskriminacijo;

kakovost zdravstvene oskrbe;

kakovost upravne pomoči;

pravice uporabnikov;

čakalne dobe za pregled;

čakalne dobe za posege;

finančna vprašanja;

pravna vprašanja;

kakovost objektov.

Obravnava pritožb

Uporabniki zdravstvenih storitev lahko pritožbo vložijo prek knjige pritožb, ki mora biti na voljo v ustanovah, kjer se opravljajo javne storitve, ali neposredno pri podjetju ali ponudniku/izvajalcu storitev po dogodku.

Izjave je mogoče podati tudi neposredno pri organu ERS po pošti, telefonu, osebno ali prek spletne knjige pritožb, ki je na voljo na spletišču organa ERS na naslovu <https://www.ers.pt/pages/50>. Organ ERS obravnava pritožbe, vložene prek spletne knjige pritožb, popolnoma enako kot pritožbe iz običajnih knjig pritožb, ki so na voljo v prostorih izvajalcev zdravstvenega varstva.

Če pritožnik izjavo vpiše v knjigo pritožb, ki je na voljo v prostorih izvajalca, lahko organu ERS pošlje kopijo izjave, ki bi mu morala biti predložena v času pritožbe (modri list). Izvajalec mora pritožbo v 10 delovnih dneh poslati organu ERS.

Če uporabnik svojo izjavo pošlje neposredno izvajalcu z uradnim dopisom (po navadni pošti), po telefaksu ali elektronski pošti, lahko organu ERS pošlje kopijo originalnega dokumenta.

Organ ERS po prejemu pritožbe pozove pritožnika, naj predloži vse izjave, ki so po njegovem mnenju upoštevne. Organ ERS ukrepa, kot se mu zdi ustrezno glede na vsebino pritožbe in predložene izjave, ter v skladu s pooblastili, ki so mu podeljena z zakonom. Če pritožba ni pravilno opredeljena ali dovolj dosledna, je ne obravnava. Če pritožba ne spada v njegovo pristojnost, pritožnika obvesti o organu, ki je pristojen za njeno obravnavo, in jo temu organu tudi ustrezno posreduje.

Generalni inšpektorat ministrstva za delo, solidarnost in socialno varnost (*Inspecção-Geral do Ministério do Trabalho, Solidariedade e Segurança Social – IGMTSSS*)

Generalni inšpektorat ministrstva za delo, solidarnost in socialno varnost (IGMTSSS) je služba pod neposredno državno upravo ter del ministrstva za delo, solidarnost in socialno varnost (*Ministério do Trabalho, Solidariedade e Segurança Social – MTSSS*). Izvaja nadzor nad službami in organi navedenega ministrstva ali organi, ki so pod nadzorom zadevnega ministra.

Inšpektorat IGMTSSS ocenjuje pravno in regulativno skladnost aktov oddelkov in organov ministrstva ali organov, ki so pod nadzorom zadevnega ministra, ter na podlagi inšpekcijskih pregledov in revizij oceni njihovo učinkovitost in upravljanje. Ocenjuje kakovost storitev za državljane ter priporoča spremembe in ukrepe za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti in nepravilnosti.

Inšpektoratu se lahko pošljejo pritožbe ali poročila o incidentih v zvezi s kršitvami, ki so jih storili organi pod nadzorom ministrstva, vključno z institucijami, ki pripadajo *Santa Casa da Misericórdia* (Sveti dom milosti), in zasebnimi institucijami za socialno solidarnost.

Obravnava pritožb

Pritožbe se lahko vložijo po navadni ali elektronski pošti ali na **elektronskem obrazcu**, ki je na voljo na spletišču. V pritožbi je treba navesti predmet pritožbe in datum dejstev ter kratek in jasen opis dogodkov, ki so privedli do pritožbe.

Organ za prehransko in gospodarsko varnost (*Autoridade de Segurança Alimentar e Económica – ASAE*)

Organ za prehransko in gospodarsko varnost (ASAE) je nacionalni upravni organ, specializiran za prehransko varnost in gospodarski nadzor. Pristojen je za ocenjevanje in sporočanje tveganj v prehranski verigi ter urejanje gospodarskih dejavnosti v živilskem in neživilskem sektorju s spremljanjem skladnosti z zadevno regulativno zakonodajo.

Vsi dobavitelji blaga ali ponudniki storitev, ki opravljajo dejavnost v fiksni, stalni in fizični ustanovi, ki imajo neposreden stik z javnostjo ter zagotavljajo blago ali storitve na Portugalskem, morajo imeti knjigo pritožb.

Obravnava pritožb

Če stranka ni popolnoma zadovoljna z opravljeno storitvijo ali kupljenim izdelkom, lahko zahteva knjigo pritožb, v kateri lahko pojasni razlog za svoje nezadovoljstvo. Ponudniki storitev morajo originalne obrazce za pritožbo v 10 delovnih dneh poslati organu ASAE.

Nezakonita dejanja se lahko prijavijo tudi prek **elektronskega obrazca**, ki je na voljo na spletišču organa ASAE in se lahko nanaša na upravne prekrške ali kazenske zadeve, ki spadajo v pristojnost tega organa.

Če prijavljeno nezakonito dejanje ne spada v pristojnost organa ASAE, se pritožba posreduje pristojnemu organu.

Pritožba mora biti popolna in obrazložena ter mora po možnosti vsebovati podrobne informacije o dejstvih in prijavljenem organu, kraju nastanka dejstev (naslov in/ali druge referenčne točke), razlogih za pritožbo in drugih pomembnih vprašanjih. Če je prijava podana anonimno, dodatnih informacij pozneje ni mogoče predložiti.

Organ ASAE po prejemu pritožbe in morebitnih ustreznih izjav začne ustrezen postopek, če dejstva, ki izhajajo iz pritožbe, kažejo na upravni prekršek, naveden v posebnih veljavnih predpisih. V nasprotnem primeru organ ASAE obvesti dobavitelja blaga ali ponudnika storitve, tako da lahko v 10 delovnih dneh predloži izjave, ki se mu zdijo primerne.

Organ ASAE lahko po analizi vsebine izjav in vsebine pritožbe pritožbo posreduje drugemu organu, ki je pristojen za predmet pritožbe, ali predlaga, naj se pritožba zaključi, če ni razlogov za ukrepanje.

Če analiza dejstev, predstavljenih v pritožbi, privede do spora in so bili sprejeti že vsi potrebni ukrepi za rešitev položaja, organ ASAE pisno obvesti pritožnika (če je bila njegova identiteta ustrezno opredeljena) o postopkih ali ukrepih, ki so bili ali bodo sprejeti na podlagi pritožbe.

Drugi organi

Inštitut za socialno varnost, I.P. (*Instituto da Segurança Social, I.P. – ISS*)

Inštitut za socialno varnost, I.P. je javna institucija s posebnim zakonskim statusom. Je pod posredno upravo države, ima upravno in finančno avtonomijo ter lastna sredstva.

Pristojen je za zagotavljanje pravnega varstva. Pravno varstvo je pravica oseb in nepridobitnih subjektov, ki ne morejo plačati stroškov, povezanih s sodnimi postopki v primeru odpustitve, razveze zakonske zveze, izselitve, rubeža itd. ali zunajsodnimi postopki v primeru sporazumne razveze zakonske zveze.

Pravno varstvo vključuje:

pravno svetovanje – posvetovanje z odvetnikom za strokovna pojasnila v zvezi s pravom, ki se uporablja za posebna vprašanja ali zadeve, v katerih so legitimni osebni interesi ali pravice kršeni ali ogroženi (za nepridobitne subjekte se to ne uporablja);

pravno pomoč – imenovanje odvetnika in plačilo njegovih nagrad ali nagrad zagovornika, ki ga imenuje sodišče (poimenovanje odvetnikov v primeru obdolženca v kazenskem ali upravnem postopku), oprostitev sodnih stroškov ali možnost plačila v obrokih ter dodelitev izvršitelja (naloge izvršitelja vedno opravlja sodni izvršitelj).

Do pravnega varstva so upravičeni:

portugalski državljani in državljani Evropske unije;

tujci in osebe brez državljanstva z veljavnim dovoljenjem za prebivanje v državi članici Evropske unije;

tujci brez veljavnega dovoljenja za prebivanje v državi članici Evropske unije, če je z zakoni njihove države izvora enaka pravica podeljena portugalskim državljanom;

osebe s stalnim ali običajnim prebivališčem v državi članici Evropske unije, ki ni država članica, v kateri bo potekal postopek (čezmejni spori);

nepridobitne pravne osebe – pravico imajo samo do pravne pomoči v obliki oprostite plačila sodnih taks in drugih postopkovnih stroškov, imenovanja odvetnika in plačila odvetniških nagrad, plačila nagrad zagovornika, ki ga imenuje sodišče, in dodelitve izvršitelja.

Vse zgoraj navedene osebe morajo dokazati, da niso sposobne plačati stroškov, povezanih s tožbo, najemom odvetnika itd.

V skladu s portugalskim pravom se za osebe, ki glede na svoje dohodke, premoženje in tekoče izdatke svojega gospodinjstva objektivno niso sposobne plačati stroškov postopka, šteje, da so v finančni stiski.

Obrazci vloge za dodelitev pravne pomoči so brezplačno na voljo v vseh pisarnah za stranke pri službah za socialno varnost ali v **elektronski obliki** na spletišču služb za socialno varnost.

Vloge se lahko oddajo osebno ali pošljejo po pošti kateri koli pisarni za stranke pri službi za socialno varnost (pri čemer je treba priložiti vse potrebne dokumente).

Upravičenost do pravnega varstva je mogoče preveriti s simulatorjem pravnega varstva, ki je na voljo v stolpcu na desni strani na naslednji spletni strani:

<http://www.seg-social.pt/calculo-do-valor-de-rendimento-para-efeitos-de-protecao-juridica>.

Več informacij je na voljo na strani [Predložitev zadeve sodišču – Pravna pomoč](#).

Komisija za varstvo žrtev kaznivih dejanj (*Comissão para a Proteção das Vítimas de Crimes*)

Komisija za varstvo žrtev kaznivih dejanj je organ ministrstva za pravosodje, ki je pristojen za sprejemanje in analiziranje zahtevkov za državno odškodnino, ki jih vložijo žrtve nasilnih kaznivih dejanj in žrtve nasilja v družini, ter odločanje o teh zahtevkih.

Obveznost plačila odškodnine nosi oseba, ki je storila kaznivo dejanje, vendar lahko v nekaterih primerih država plača predujem za odškodnino, če je storilec ne more plačati ali je ni mogoče pridobiti v razumnem času, škoda pa je imela precejšnje posledice za življenjski standard in kakovost življenja žrtve.

Odškodninski zahtevek se lahko vloži največ eno leto od datuma kaznivega dejanja, v primeru kazenskega postopka pa največ eno leto po dokončni odločbi v postopku. Žrtve, ki so bile v času kaznivega dejanja mladoletne, lahko zahtevek vložijo največ eno leto po tem, ko so postale polnoletne ali pridobile popolno poslovno sposobnost.

Zahtevek je treba vložiti na ustreznem obrazcu, ki je na voljo v prostorih komisije ali pisarnah za podporo žrtvam APAV. Na spletišču komisije je na voljo tudi [elektronski obrazec](#).

Žrtvi za zahtevek ni treba plačati stroškov ali izdatkov, brezplačno pa se lahko pridobijo tudi dokumenti in potrdila, potrebni za zahtevek.

Če je bilo kaznivo dejanje storjeno na ozemlju druge države članice Evropske unije, se lahko zahtevek za odškodnino, ki naj bi jo plačala zadevna država, predloži komisiji za varstvo žrtev kaznivih dejanj, če ima vložnik zahtevka običajno prebivališče na Portugalskem.

Zadnja posodobitev: 13/09/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.